

درباره ی کنترل کارگری

مقاله ی زیر توسط آنتونیو گرامشی* در نظم نوین ۱۰ فوریه ۱۹۲۱ نگاشته شده است و بر علیه طرح لایحه پیشنهادی یکی از نمایندگان پارلمان ایتالیاست. طرح مذکور مشارکت کارگران در مدیریت کارخانه را پیشنهاد می کرد، اما در واقع طرحی برای جلوگیری از اشغال کارخانه ها توسط کارگران بود. این مقاله از کتاب آنتونیو گرامشی، منتخب آثار سیاسی ۲۶-۱۹۲۱ انتشارات Lawrence & Wishart، فصل سوم ترجمه شده است. پیش از آن که طرح لایحه ی پیشنهادی جناب جیولیتی (از نمایندگان پارلمان ایتالیا) به مجلس نمایندگان را بررسی کنیم و یا در مورد امکاناتی که این لایحه به وجود می آورد صحبت کنیم. واجب است شیوه برخورد و دیدگاه کمونیست ها نسبت به این مسأله را مشخص کنیم. برای کمونیست ها برخورد به مسأله کنترل هم چون برخورد به مهم ترین مسأله عصر کنونی است، یعنی برخورد به مسأله اعمال قدرت کارگران بر وسایل تولید و در نتیجه دست یابی به قدرت دولتی. از چنین دیدگاهی، طرح لایحه، تصویب آن و به اجرا درآمدنش در چارچوب دولت بورژوازی، مسأله ی ثانوی هستند. تنها دلیل وجود و منشاء قدرت کارگری در دوران طبقه ی کارگر است، در توانایی سیاسی این طبقه، در قدرت عملی که این طبقه در اختیار دارد به مثابه عامل تعیین کننده و غیرقابل تغییر در تولید و به عنوان نیروی سازمانده سیاسی و نظامی. هر قانونی که در رابطه با این مسأله از درون قدرت بورژوازی نشأت گیرد تنها یک معنی و یک ارزش می تواند داشته باشد: به این معنی که نه تنها در کلام بلکه در حقیقت عرصه ی مبارزه ی طبقاتی تغییر کرده است. و تا آن جا که بورژوازی مجبور است عقب نشینی کند و دستگاه های جدیدی در این عرصه ی نو به وجود آورد، ارزش واقعی آن نمایش ضعف ارگانیک طبقه ی حاکم است. پذیرش این مسأله که قدرت توسعه در صنایع باید محدودیت هایی داشته باشد، قبول این مسأله که دموکراسی ولو ظاهری، جایگزین زورگویی در صنایع می شود به معنی اذعان به شکست بورژوازی به عنوان طبقه تاریخاً اداره کننده است و نشانه ی آن است که بورژوازی عملاً قادر نیست شرایط زندگی و توسعه ی توده ها را تضمین کند. به منظور تقسیم مسئولیت و شریک کردن نیروی دیگری در این وظیفه، بورژوازی حاضر است خود را تحت کنترل و نظارت قرار دهد. از دید حفظ موقعیت. بورژوازی می خواهد که طبقه ی کارگر هم چون ضامن در برابر توده ها شهادت دهد که هیچ کس مسئول ویرانی اقتصادی کنونی نیست، که همه گان باید صبورانه مشکلات را تحمل کنند و بر کار خود بیفزایند تا شکاف های موجود تعمیر شوند و بر ویرانه های خرابی امروز دنیای بهتری ساخته شود.

در نتیجه مسأله ی کنترل، مسأله ای است که بورژوازی و طبقه ی کارگر بر سر آن مبارزه می کنند تا بر توده های مردم رهبری طبقه ی خود را اعمال کنند. براساس این مسأله است که طبقه ی کارگر پس از دست یابی به اعتماد و رضایت اکثر توده ها، می تواند دولت را به سازد و با شرکت طبقات زحمت کش و استعمار شده، سیستم دولتی جدید را بر پا کند و کار مثبت سازمان دهی اقتصاد نو و سیستم اجتماعی جدید را آغاز کند. در طول مبارزه برای دست یابی به قدرت که در پارلمان صورت نمی گیرد بلکه مبارزه ی انقلابی توده ها است و فعالیت تبلیغاتی و سازمان دهی حزب طبقه ی کارگر، حزب کمونیست است. طبقه ی کارگر، چه در روحیه و چه به عنوان یک سازمان، به استقلال (اتونومی) و موقعیت تاریخی خود دست می یابد. به این دلیل است که فاز اول مبارزه در شکل مبارزه برای دست یابی به شکل خاصی از سازمان دهی منعکس خواهد شد. این شکل سازمان تنها شورای کارخانه است و در سطح کشوری، سیستم تمرکز یافته شوراهای کارخانه است. نتیجه ی مبارزه باید تشکیل شورای سراسری طبقه ی کارگر باشد. که در همه ی سطوح- از شوراهای کارخانه تا شوراهای شهری تا شورای سراسری- منتخب کارگران باشد، مطابق با شیوه ها و روش هایی که خود طبقه ی کارگر تعیین کند نه پارلمان یا دولت بورژوازی. این مبارزه باید به شیوه ای انجام گیرد که به توده های مردم نشان دهد کلیه ی مسایل و مشکلات اساسی این دوره از تاریخ، مسأله ی نان، مسکن، برق، پوشاک... تنها زمانی حل خواهد شد که تمام قدرت اقتصادی، سیاسی در دست طبقه ی کارگر باشد. به عبارت دیگر این مبارزه باید آن چنان پیش برده شود و قیام توده های خلقی، حول طبقه ی کارگر علیه رژیم سرمایه داری را سازمان دهی کند که طبقه ی کارگر در عمل رهبری مبارزات را به دست گیرد و همه ی نیروهای مولده را از طریق استقرار کمونیزم به سوی رهایی کامل پیش برد. این مبارزه باید طبقه ی کارگر را آماده کند تا از میان صفوف خود تواناترین و پُرنیروترین افراد را انتخاب کند و از میان آن ها رهبران جدید صنعتی را پرورش دهد و این افراد راه گشای بازسازی اقتصادی شوند. از این نظر، طرح لایحه ی پیشنهادی جناب جیولیتی به پارلمان تنها وسیله ای است برای تهییج و تبلیغ. از این دید است که کمونیست ها باید به طرح برخورد کنند و گرنه از نظر آن ها این نه تنها هدف نهایی نیست بلکه حتی نقطه شروع نیز نمی باشد.

ترجمه از: پ. گویا

بازنویس: روبرت هاگوپیان، آبان ۱۳۸۲.

آدرس اینترنتی کتاب خانه: <http://www.nashr.eu>

آدرس پستی: BM IWSN, London WC1N ۳XX, UK

ایمیل: yashazarri@yahoo.com

مسئول نشر کارگری سوسیالیستی: یاشار آذری